

АПАРАТ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Головне науково-експертне управління

01008, м.Київ-8, вул. М. Грушевського, 5, тел.:255-40-25, 255-45-01; факс: 255-41-86

До реєстр. № 3006а від 25.08.2020
Народні депутати України
О. Коваль та інші

ВИСНОВОК

на проект Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про державну допомогу сім'ям з дітьми» щодо надання при народженні дитини одноразової натуральної допомоги «пакунок малюка»

У законопроекті пропонується доповнити види державної допомоги сім'ям з дітьми, які виплачуються на підставі Закону України «Про державну допомогу сім'ям з дітьми» (далі – Закон), «паунком малюка», під яким розуміється «державна одноразова натуральна допомога, що відноситься до державної допомоги при народженні дитини та надається громадянам України, іноземцям та особам без громадянства, які на законних підставах проживають на території України і народили живонароджену дитину, за рахунок коштів Державного бюджету України» (зміни до ст. 2 Закону), та визначити порядок її виплати.

Головне управління, розглянувши поданий законопроект, вважає за доцільне висловити щодо його змісту наступні зауваження.

1. Наразі питання надання державної допомоги «пакунок малюка» регулюється постановами Кабінету Міністрів України «Деякі питання реалізації пілотного проекту із надання при народженні дитини одноразової натуральної допомоги «пакунок малюка»» від 20.06.2018 № 512 та «Деякі питання реалізації пілотного проекту з монетизації одноразової натуральної допомоги «пакунок малюка»» від 29.07.2020 № 744.

Відповідно до зазначених постанов на новонароджену дитину може надаватися або одноразова натуральна допомога «пакунок малюка» згідно встановленого переліку товарів, або грошова компенсація вартості одноразової натуральної допомоги «пакунок малюка», яка перераховується «на поточний рахунок із спеціальним режимом використання батьків, у яких народилася дитина, а у разі їх відсутності – патронатних вихователів, прийомних батьків, батьків-вихователів, опікунів новонародженої дитини» (п. 1 Порядку та умов реалізації пілотного проекту «Монетизація одноразової натуральної допомоги «пакунок малюка» у 2020-2021 роках, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 29.07.2020 № 744).

Звертаємо увагу на те, що такий порядок надання одноразової допомоги «пакунок малюка» надає вищезгаданим особам можливість вибору форми зазначеної допомоги (натуральна чи грошова) в залежності від потреб дитини і сім'ї, а тому, на нашу думку, більш ефективно забезпечує соціальний захист новонародженої дитини.

Зазначимо також, що вказані постанови Кабінету Міністрів України мають статус пілотних, у зв'язку з цим для прийняття зваженого рішення щодо законодавчого регулювання відповідних суспільних відносин доцільно було б отримати відповідний експертний висновок Уряду, враховуючи також, що відповідно до ст. 116 Конституції України Кабінет Міністрів України забезпечує проведення політики у сфері соціального захисту.

2. Згідно із новою ч. 3 ст. 12 Закону «розмір вартості одноразової натуральної допомоги «пакунок малюка» затверджується центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері соціального захисту, та не зараховується до розміру допомоги, зазначеній у частині першій цієї статті». Проте звертаємо увагу на доцільність визначення вказаного розміру з урахуванням розміру прожиткового мінімуму на дитину віком до 6 років, що дозволить забезпечити стабільність і прогнозованість такої державної допомоги.

3. Частина положень проекту вимагає свого уточнення. Зокрема:

3.1. У новому п. 6, яким доповнюється ч. 1 ст. 3 Закону, вказана допомога визначається як «допомога, передбачена абзацом четвертим частини першої статті 2 цього Закону». З цього приводу зазначимо, що всі інші види допомог, які передбачені у вказаній частині, мають власні назви. Крім цього, оскільки вказана допомога у новому абзаці, яким доповнюється ст. 2 Закону, визначається як така, що належить до державної допомоги при народженні дитини, юридично коректніше її визначати у п. 2 ч. 1 ст. 3 Закону як окремий вид допомоги при народженні дитини.

3.2. У зв'язку з тим, що «пакунок малюка» не виплачується, а видається (нові ч. ч. 3, 4 ст. 5 Закону), звертаємо увагу на доцільність внесення відповідного уточнення до назви цієї статті.

3.3. Потребують також уточнення положення законопроекту щодо чіткого визначення отримувачів вказаної допомоги. Згідно із ч. 1 нової ст. 11¹ Закону «пакунок малюка є одноразовою безповоротною адресною соціальною допомогою *сім'ям*, в яких народилася дитина, а в разі відсутності батьків – *родичам, патронатним вихователям новонародженої дитини*». Зазначимо, що вказаному переліку бракує юридичної визначеності, оскільки залишається незрозумілим, про яких саме родичів йдеться. Крім цього, він не виглядає повним, оскільки у новонародженої дитини можуть бути й інші законні представники, наприклад, опікуни.

4. Проектом пропонується доповнити розділ VIII Закону України «Про державну допомогу сім'ям з дітьми» новим п. 11, згідно з яким:

«Тимчасово з 1 жовтня 2020 року до 31 грудня 2020 року закупівля одноразової натуральної допомоги «пакунок малюка» організовується та

здійснюється через Управління Організації Об'єднаних Націй з обслуговування проектів в рамках пілотного проекту та згідно з Меморандумом про взаєморозуміння між Урядом України та Управлінням Організації Об'єднаних Націй з обслуговування проектів і Дитячим фондом Організації Об'єднаних Націй у сфері соціального захисту сімей з дітьми та підтримки розвитку відповідального батьківства та проектних угод, укладених між обласними структурними підрозділами з питань соціального захисту населення та Управлінням Організації Об'єднаних Націй з обслуговування проектів, з подальшою доставкою до пологових будинків та відділів соціального забезпечення населення.

З 1 січня 2021 року забезпечення одноразовою допомогою «пакунок малюка», процедура її замовлення, закупівлі та транспортування до закладів охорони здоров'я (пологових будинків або пологових відділень, перинатальних центрів, неонатальних центрів тощо) здійснюється відповідно до Закону України «Про публічні закупівлі».

Не заперечуючи у цілому щодо встановлення пропонованих особливостей вказаних закупівель, враховуючи те, що відповідні закупівлі здійснюватимуться міжнародною організацією та в обмежений період (з 1 жовтня 2020 року до 31 грудня 2020 року), одночасно вважаємо за доцільне зауважити наступне.

4.1. Пропонований у проекті спосіб вирішення порушеного у ньому питання не узгоджуються із ч. 4 ст. 3 Закону України «Про публічні закупівлі» (далі – Закон), відповідно до якої «відносини, пов'язані із сферою публічних закупівель, регулюється виключно цим Законом і не можуть регулюватися іншими законами, крім випадків, встановлених цим Законом».

Не може бути підтримана й пропозиція проекту щодо виключення вказаних закупівель з-під сфери застосування Закону в цілому. Насамперед, це стосується оприлюднення інформації про закупівлю (наприклад, звітування про проведені закупівлі), що знижує ефективність контролю у даній сфері.

4.2. Некоректним виглядає формулювання проекту щодо здійснення закупівлі «одноразової натуральної допомоги», адже предметом закупівлі є товари, роботи, послуги, а не вказана допомога.

Крім того, виглядає незрозумілим, чи належить доставка одноразової натуральної допомоги «пакунок малюка» до пологових будинків та відділів соціального забезпечення населення, про які йдеться у проекті, до предмету закупівлі.

Не визначено і суб'єкта, який здійснює фінансування такої доставки, а також визначає перелік товарів, що входять до складу «пакунку малюка», що не відповідає принципу визначеності правової норми.

4.3. Дискусійним є застосування у тексті проекту власної назви організації, яка безпосередньо здійснюватиме закупівлі (Управління Організації Об'єднаних Націй з обслуговування проектів), а також конкретного акту, відповідно до якого здійснюватиметься закупівля (Меморандум про взаєморозуміння між Урядом України та Управлінням

Організації Об'єднаних Націй з обслуговування проектів і Дитячим фондом Організації Об'єднаних Націй у сфері соціального захисту сімей з дітьми та підтримки розвитку відповідального батьківства), оскільки реалізація законодавчих положень, зокрема, щодо надання допомоги, ставиться у залежність від наявності домовленостей із вказаним Управлінням.

Аналогічне зауваження стосується й визначення у проекті як замовника закупівель «обласних структурних підрозділів з питань соціального захисту населення» та обґрунтованості покладення на них відповідних функцій. Крім того, виглядає незрозумілим, хто виступає замовником таких закупівель, наприклад, у м. Києві.

Крім того, вказане положення має ознаки індивідуального, а не законодавчого (нормативно-правового) акту.

Зауважимо також, що у супровідних до проекту документах відсутня інформація як щодо наявності домовленості із вказаною організацією на здійснення відповідних закупівель, так і, власне, щодо змісту вказаного Меморандуму. Також за змістом норми виглядає незрозумілим, про які саме «пілотний проект», «проектні угоди» йдеться.

4.4. Положення абз. 2 пропонованого пункту є зайвим, адже після зазначеної у ньому дати – 31.12.2020 – вказані закупівлі й так регулюватимуться Законом України «Про публічні закупівлі».

Керівник Головного управління

С. Тихонюк

Вик.: Т. Макійчук, Є. Гришко

СЕДО ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Підписувач: ТИХОНЮК СВІТЛАНА АНДРІЇВНА
Сертифікат: 2B6C7DF9A3891DA104000000733B42008E588D01
Дійсний до: 27.05.2021 23:59:59

Апарат Верховної Ради України
№ 16/3-2020/152661 від 08.09.2020

190961